

Міністерство аграрної політики
та продовольства України

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ РОСЛИН

УІЕСР

**Ukrainian Institute
for Plant Variety Examination**

2023

Український інститут експертизи сортів рослин утворений на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2002 № 714.

Це базова науково-дослідна установа, якій надається підтримка держави, та експертний заклад у сфері охорони прав на сорти рослин, що належить до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України.

UIESP уповноважений Компетентним органом на виконання комплексу польових і лабораторних досліджень у сфері охорони прав на сорти рослин. Має сформовану інфраструктуру та професійний науковий потенціал.

Рада молодих вчених

У складі UIESP працює близько 20 наукових співробітників – молодих вчених.

Раду молодих вчених створено на загальних зборах молодих вчених 11.02.2016 р.

У своїй діяльності Рада керується чинними нормативно-правовими актами України та Положенням про Раду молодих вчених.

Завдання:

- сприяння взаємодії між UIESP та молодими вченими;
- підготовка пропозицій щодо створення правових і соціально-економічних умов для залучення молодих вчених до роботи в різних галузях науки, стимулювання професійної діяльності молодих вчених, сприяння підвищенню їхнього професійного рівня і реалізації їхньої творчої та професійної активності;
- консультативна підтримка молодих вчених щодо здійснення наукової діяльності, співробітництво з іноземними замовниками наукової продукції тощо;
- підтримка молодих вчених у проведенні ними науково-організаційних, наукових та освітніх заходів;
- сприяння розвитку і вдосконаленню наукової сфери України та її інтеграції до світового та Європейського дослідницького простору;
- ініціювання та організація проведення наукових конференцій, курсів, тренінгів, семінарів, циклів лекцій, конкурсів молодих вчених.

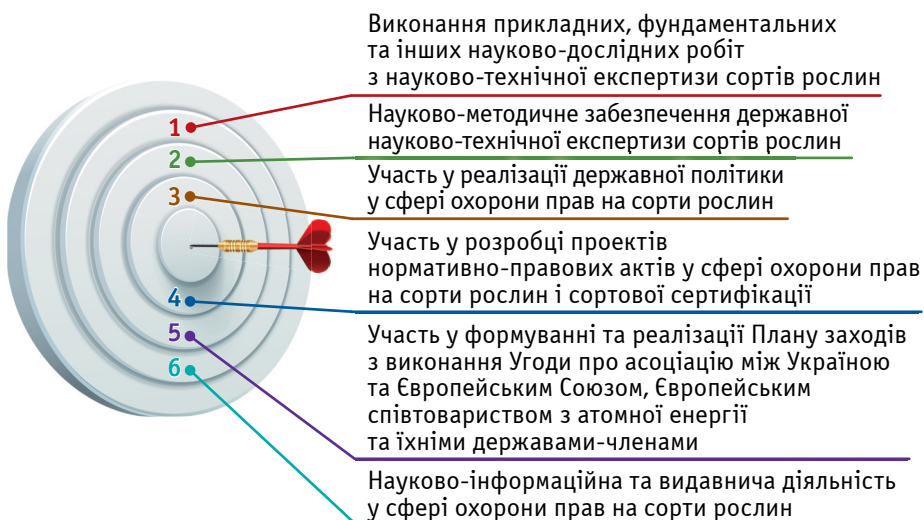
Сфера наукових інтересів членів Ради молодих вчених:

- застосування методів молекулярно-генетичного аналізу в рамках кваліфікаційної експертизи сортів рослин;
- дослідження біохімічних та технологічних показників якості сільськогосподарських культур;
- міжнародне співробітництво щодо експертизи сортів рослин;
- міжнародна та європейська інтеграція у сфері охорони прав на сорти рослин.

Історична довідка

- 1923 р.** Організовано державне сортовипробування (створено Всеукраїнську спілку насінництва)
- 1937 р.** Прийнято постанову Уряду «Про заходи щодо поліпшення насіння зернових культур»; створено систему насінництва республіки
- 1946–1966 рр.** Формування Інспектур Державної комісії по сортовипробуванню сільсько-господарських культур в областях
- 1993 р.** Прийнято Закони України «Про охорону прав на сорти рослин», «Про насіння»
- 1995 р.** Україна стала членом Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (UPOV); приєдналася до Акта Конвенції UPOV 1978 року
- 2002 р.** Утворено Державну службу з охорони прав на сорти рослин, Обласні державні центри експертизи сортів рослин та Український інститут експертизи сортів рослин (УІЕСР)
- 2006 р.** Ратифіковано Акт Конвенції UPOV 1991 року. Україна охороняє сорти всіх ботанічних таксонів (родів і видів)
- 2009 р.** Приєднання до двох Схем сортової сертифікації Міжнародної організації економічної співпраці та розвитку (OECD): зернові, кукурудза і сорго
- 2015 р.** З листопада 2015 року Україна відзначила 20-річчя членства в UPOV
- 2021 р.** Міністерство аграрної політики та продовольства України – Компетентний орган, який забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин
- 2023 р.** Прийнято нову редакцію Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» в контексті європейської інтеграції; 100-річчя державного сортовипробування в Україні

Основні напрями науково-технічної діяльності УІЕСР:

Структура Українського інституту експертизи сортів рослин

Керівництво

Методична комісія

Відділ розгляду заявок,
експертизи назви
та новизни сортів рослин

Вчена рада

Відділ експертизи
на відмінність, однорідність
та стабільність
сортів рослин

Рада молодих вчених

Відділ експертизи
на придатність
до поширення сортів
рослин

Лабораторія молекулярно-
генетичного аналізу

Лабораторія показників
якості сортів рослин

Відділ
науково-організаційної
роботи

Відділ науково-технічної
інформації

Відділ науково-правового
забезпечення
та міжнародного
співробітництва

Відділ кадрів
і діловодства

Відділ бухгалтерського
обліку та фінансового
забезпечення

Відділ
внутрішнього аудиту

Відділ охорони праці
та протипожежної безпеки

Помічник
директора

Експлуатаційно-технічний
відділ

Філії

<http://sops.gov.ua/structure>

Філії

Вінницька філія УІЕСР

вул. Польова, б. 1, с. Голубече, Тульчинський р-н,
Вінницька обл., 24606
e-mail: vinnica.dc@gmail.com

Волинська філія УІЕСР

пров. Науковий, б. 1, с. Звиняче, Луцький р-н,
Волинська обл., 45725
e-mail: volinska.dc@gmail.com

Дніпропетровська філія УІЕСР

вул. Миронівська, б. 96, с. Семенівка,
Кам'янський р-н, Дніпропетровська обл., 52315
e-mail: kkrsort@ukr.net; dnepr.dc@gmail.com

Донецька філія УІЕСР

вул. Лісова, б. 1, с-ще Калинівка,
Бахмутський р-н, Донецька обл., 84550
e-mail: donetska.dc@gmail.com

Житомирська філія УІЕСР

вул. Ольхова Роща, б. 1, с. Високе,
Житомирський р-н, Житомирська обл., 12341
e-mail: zhitomir.dc@gmail.com

Закарпатська філія УІЕСР

вул. Дружби, б. 54, с. Великі Лучки,
Мукачівський р-н, Закарпатська обл., 89625
e-mail: zakarpat.dc@gmail.com

Івано-Франківська філія УІЕСР

вул. Шевченка, б. 144, с. Котиківка,
Коломийський р-н, Івано-Франківська обл., 78106
e-mail: ivanofrankiv.dc@gmail.com

Київська спеціалізована філія УІЕСР

вул. Ярова, б. 152 В, с-ще Гостомель,
Бучанський р-н, Київська обл., 08290
e-mail: kiev_sort@ukr.net

Кіровоградська філія УІЕСР

вул. Центральна, б. 192, с. Новоселиця,
Голованівський р-н, Кіровоградська обл., 26423
e-mail: Kirovograd.dc@gmail.com

Львівська філія УІЕСР

с. Білий Камінь, Золочівський р-н,
Львівська обл., 80710
e-mail: lviv.dc@gmail.com; sort_lviv@ukr.net

Одеська філія УІЕСР

вул. Дальницька, б. 1, с. Великий Дальник,
Одеський р-н, Одеська обл., 67668
e-mail: odesska.dc@gmail.com

Полтавська філія УІЕСР

вул. Комарова, б. 5, м. Карлівка,
Полтавський р-н, Полтавська обл., 39500
e-mail: poltavafilija188@gmail.com

Рівненська філія УІЕСР

вул. Шевченка, б. 27 А, с. Верхівськ,
Рівненський р-н, Рівненська обл., 35336
e-mail: rivno.filiya@gmail.com

Сумська філія УІЕСР

с. Лікарське, Сумський р-н,
Сумська обл., 42326
e-mail: sumy.dc@gmail.com

Тернопільська філія УІЕСР

вул. Грушевського, б. 2, с. Плотица,
Тернопільський р-н, Тернопільська обл., 47704
e-mail: ternopil.filiya@gmail.com

Харківська філія УІЕСР

проспект Героїв Харкова 142/5,
м. Харків, 61060
e-mail: kharkiv.dc@gmail.com

Хмельницька філія УІЕСР

вул. Довжанська, б. 21 А, с. Требухівці,
Летичівський р-н, Хмельницька обл., 31532
e-mail: hmeln.dc@gmail.com

Черкаська філія УІЕСР

вул. Миру 1, с. Дзензелівка, Маньківський р-н,
Черкаська обл., 20141
e-mail: mank_dsds@ukr.net

Чернівецька філія УІЕСР

вул. Садова, б. 1, с. Ошихліби, Чернівецький р-н,
Чернівецька обл., 59322
e-mail: cherniv.dc@gmail.com

Чернігівська філія УІЕСР

вул. Шевченка, б. 103, с. Халявин,
Чернігівський р-н, Чернігівська обл., 15524
e-mail: chernigov.dc@gmail.com

Міжнародне співробітництво

Міжнародна діяльність УІЕСР спрямована на забезпечення його інтеграції у світове та європейське співтовариство з питань охорони прав на сорти рослин, отримання додаткових можливостей щодо прискороного розвитку в межах Європейської інтеграції.

Україна здійснює співробітництво у сфері охорони прав на сорти рослин та експертизи сортів рослин з іншими країнами-членами UPOV у рамках Конвенції UPOV.

2000 – Україна приймала 18-ту сесію Технічної робочої групи з автоматизації та комп'ютерних програм UPOV.

2013 – Приймала 42-гу сесію Технічної робочої групи з польових культур UPOV.

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС є важливим чинником розвитку аграрної галузі. З метою інтеграції України до Європейського Союзу та, враховуючи необхідність адаптації національного законодавства у сфері охорони прав на сорти рослин до вимог міжнародних нормативно-правових актів, наукові співробітники Українського інституту експертизи сортів рослин беруть активну участь у розробці та внесенні пропозицій стосовно змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин».

Європарламент ухвалив резолюцію щодо надання Україні статусу кандидата в члени ЄС: із 23 червня 2022 року Україна набула статусу кандидата на членство ЄС.

Міжнародні угоди, меморандуми, програми та плани дій у галузі експертизи та охорони прав на сорти рослин

2002 – Угода з Киргизькою Республікою

2003 – Угода з Лівією

2004 – Угода з Республікою Болгарія

2006 – Угода з Азербайджанською Республікою

2009 – Меморандум із Сирійською Арабською Республікою

2009 – Угода з Республікою Туркменістан

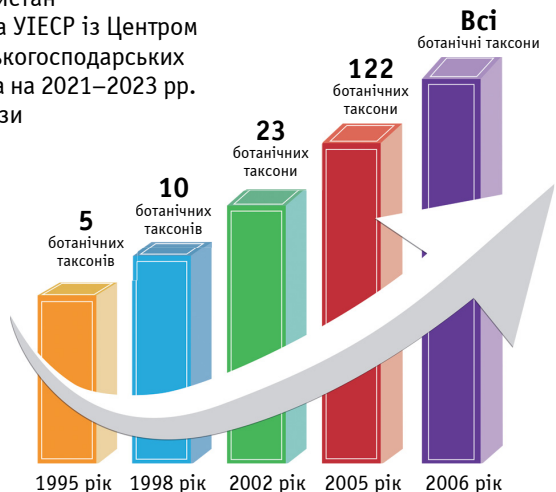
2019 – Меморандум про взаєморозуміння в галузі сільського господарства між УІЕСР та Фу'Жіан Санан Сіно-Сайенс Фотобіотех Ко (КНР)

2020 – Меморандум про співпрацю між УІЕСР і Центром із сортовипробування сільськогосподарських культур Республіки Узбекистан

2021 – Програма співробітництва УІЕСР із Центром сортовипробування сільськогосподарських культур Республіки Польща на 2021–2023 рр.

2021 – План дій у сфері експертизи та охорони прав на сорти рослин УІЕСР та Центру випробування сортів рослин Республіки Польща на 2021–2025 рр.

Правова охорона сортів ботанічних таксонів в Україні відповідно до Конвенції UPOV

Державна науково-технічна експертиза сортів рослин Законодавча база у сфері охорони прав на сорти рослин

- Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин UPOV
- Закон України «Про охорону прав на сорти рослин»
- Закон України від 16 листопада 2022 р. №2763-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення законодавства у сфері охорони прав на сорти рослин та насінництва і розсадництва у відповідність із положеннями законодавства Європейського Союзу»
- Регламент Ради (ЄС) № 2100/94 від 27 липня 1994 року про права на сорти рослин Співтовариства
- Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу»
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»
- Закон України «Про насіння і садивний матеріал»

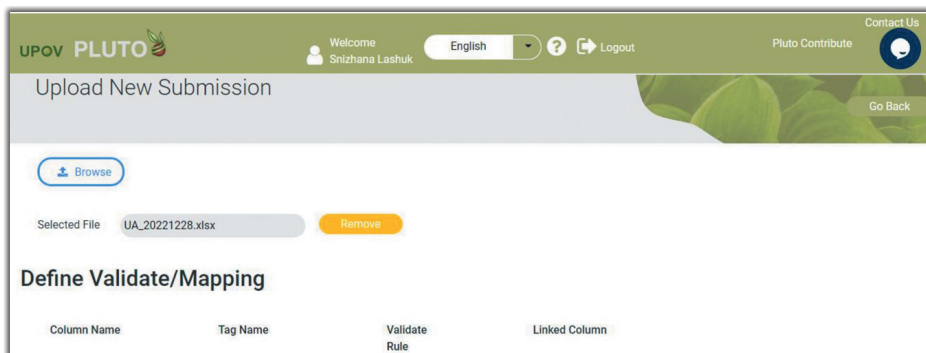
Розгляд заявки на сорт рослин проводиться Українським інститутом експертизи сортів рослин відповідно до вимог Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» (Закон).

- Документи заявки на сорт рослин (Заява, Технічна анкета, Показники для визначення придатності сорту для поширення в Україні)
- Встановлення дати подання сорту
- Розгляд заявки за встановленими вимогами

Процедура проведення експертизи назви сорту та визначення новизни в Україні максимально гармонізована до міжнародних вимог у сфері охорони прав на сорти рослин. Проводиться з метою формування висновків за заявкою на сорт рослин.

Обмін інформацією про подані заявки на сорти рослин між державами – учасницями Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин

На виконання вимог Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин та Закону після завершення розгляду заявки здійснюється обмін інформацією про заявки на сорти рослин між державами-учасницями UPOV.

UPOV PLUTO

Welcome Snizhana Lashuk English ? Logout Pluto Contribute Contact Us

Upload New Submission Go Back

Browse

Selected File UA_20221228.xlsx Remove

Define Validate/Mapping

Column Name	Tag Name	Validate Rule	Linked Column
-------------	----------	---------------	---------------

Інформація щодо поданих заявок на сорти рослин готується у форматі, рекомендованому для подання до бази даних сортів рослин «PLUTO» та узгодженому з Бюро UPOV для всіх держав-учасниць.

Експертиза сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність (ВОС)

Відповідність нових сортів критеріям відмінності, однорідності та стабільності базується на основі вивчення особливостей прояву морфологічних ознак вегетативних та генеративних органів рослин. Метод дослідження – морфологічний опис.

Типи досліджень сортів рослин

ВОС – відмінність, однорідність та стабільність;

ПСП – придатність сортів до поширення;

ДКС – дослідження колекцій сортів;

ПСВ – післяреєстраційне вивчення сортів рослин;

КЗС – перевірка збереженості сортів рослин;

АДС – арбітражне дослідження сортів рослин;

Post-control – ділянковий (ґрунтовий) та лабораторний сортовий контроль.

Науково-методичне забезпечення експертизи сортів рослин

Науково-методичне забезпечення державної науково-технічної експертизи сортів рослин представлено методиками UPOV та національними, які розроблено з урахуванням принципів і рекомендацій UPOV. Одним із консультативно-дорадчих органів УІЕСР є Методична комісія, до складу якої входять провідні вчені наукових, науково-дослідних установ НААН і НАН України, закладів вищої освіти та фахівці державної системи охорони прав на сорти рослин, доктори й кандидати сільськогосподарських і біологічних наук, які мають професійний досвід у галузі генетики, селекції, ідентифікації, насінництва, сортовивчення та рослинництва. Методики схвалює

Методкомісія, Вчена рада УІЕСР та затверджує Міністерство аграрної політики та продовольства України, як Компетентний орган, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин. Методики періодично переглядають, вдосконалюють, розробляють нові проєкти.

Електронний ресурс: <http://sops.gov.ua/metodiki>

Експертиза сортів рослин на придатність до поширення в Україні (ПСП)

Науково-технічна експертиза сортів рослин на придатність для поширення (ПСП) вимагає наукового підходу до комплексу польових і лабораторних досліджень і ставить низку першочергових завдань у дотриманні господарсько-організаційних, науково-методичних та агротехнологічних вимог.

На основі польових і лабораторних досліджень, порівнюючи та вивчаючи нові сорти-кандидати під час проведення кваліфікаційної експертизи на ПСП, відбувається різнопланове та всебічне вивчення досліджуваного сортового різноманіття у різних ґрунтово-кліматичних зонах України.

Для повноти комплексної оцінки сорту-кандидата проводиться аналіз уніфікованих досліджень з визначення морозо- і зимостійкості сортів озимих зернових культур та стійкості сортів картоплі до різних патотипів раку. Закладаються польові фітопатологічні дослідження за штучного зараження рослин соняшника однорічного вовчком, кукурудзи звичайної – сажкою пухирчастою, пшениці м'якої озимого типу розвитку – твердою сажкою.

На основі отриманих результатів розробляють рекомендації, у яких висвітлюють господарсько-цінні показники для кожного сорту та формують науково-обґрунтовані експертні висновки для сортів-кандидатів щодо відповідності або невідповідності їх чинним «Критеріям заборони для поширення сортів в Україні».

Розроблено та впроваджено програмне забезпечення експертизи на ПСП з відкритим віддаленим доступом для передачі результатів експертизи пунктами дослідження через Термінал-сервер.

Лабораторія молекулярно-генетичного аналізу

Лабораторія молекулярно-генетичного аналізу Українського інституту експертизи сортів рослин – це сучасна лабораторія дослідження насінневого та рослинного матеріалу із застосуванням новітніх методів молекулярно-генетичного аналізу.

Основні напрямки досліджень:

- аналіз сортів рослин, які проходять державну кваліфікаційну експертизу сортів рослин на ВОС із залученням молекулярно-біологічних методів;
- оцінка генетичного різноманіття рослин за допомогою ДНК маркерів;
- визначення ступеня гібридності кукурудзи та соняшнику відповідно до ISO/TR 17623 та ISO/TR 17622;
- проведення аналізу нуклеїнових кислот із застосуванням капілярного фрагментного аналізатора;
- визначення сортової чистоти партій насіння та ступеня гібридності методом електрофорезу запасних білків;
- визначення посівних якостей насіння відповідно до чинних ДСТУ.

Автоматизована інформаційна система УІЕСР

Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології забезпечують:

- застосування методів і засобів інформаційних технологій в сфері науково-технічної експертизи сортів рослин та сортовивченні, сортовій сертифікації, біохімічних досліджень;

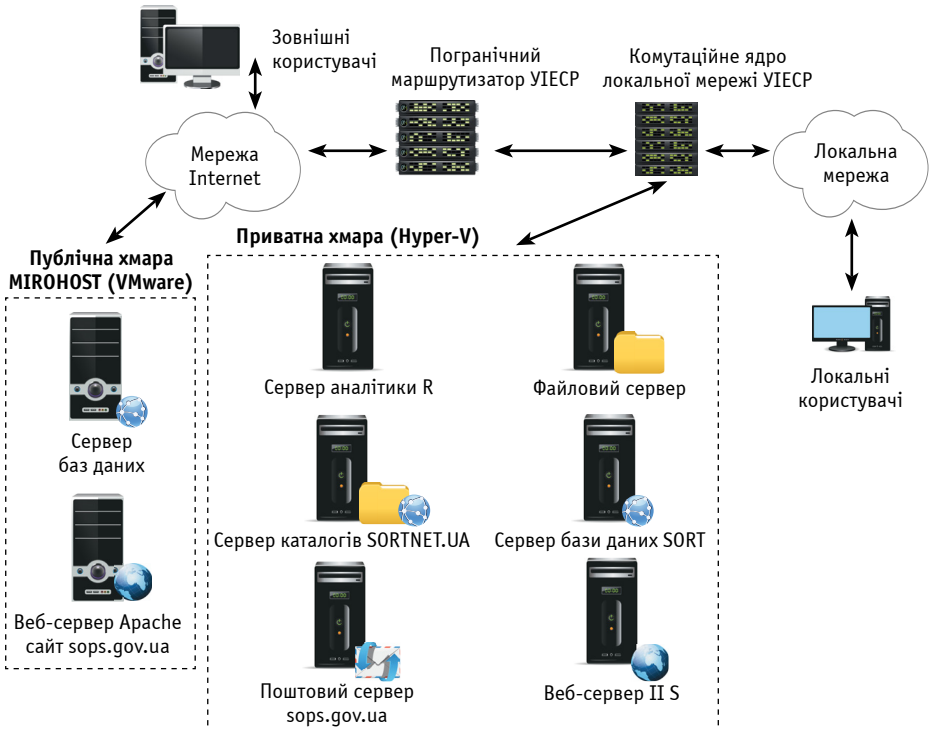
- аналіз та використання математичних моделей, інструментів програмної інженерії в сфері охорони прав на сорти рослин;
- аналіз і синтез інформаційних систем і технологій опрацювання інформації;
- проектування, ведення та адміністрування баз та сховищ даних;
- формування архітектурних рішень щодо інтерфейсів програмного комплексу з урахуванням проектних вимог та наявних ресурсів УІЕСР.

Удосконалення сервісного офісу «Кабінет заявника» в контексті розширення його функцій, зокрема інтеграція з системою електронних платежів fondy (<https://fondy.ua/uk/>).

Гібридні хмарні технології в побудові інформаційної системи

В приватній частині хмари відбувається внесення, обробка, збереження та візуалізація приватних даних УІЕСР. В публічній частині хмари відбувається візуалізація відкритих даних, відкритих даних з приватної частини хмари та обробка даних заявників

Гібридна хмара УІЕСР

Мережева архітектура

Розроблено топологію АІС УІЕСР, на основі якої формується архітектура інформаційної системи УІЕСР. Відповідно до якої на серверах встановлено віртуальні машини для забезпечення роботи окремих структурних одиниць:

SORT – забезпечення роботи сервера баз даних;

FreeNas – спільний диск та поштовий сервер;

Термінал-сервер – забезпечення віддаленого доступу для співробітників структурних підрозділів;

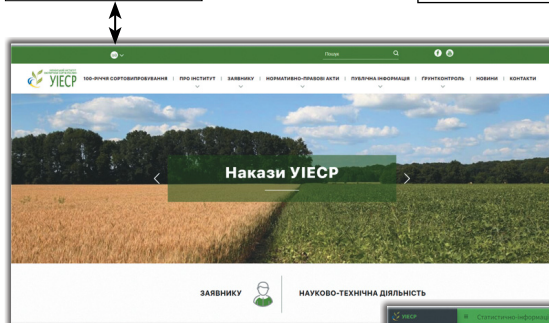
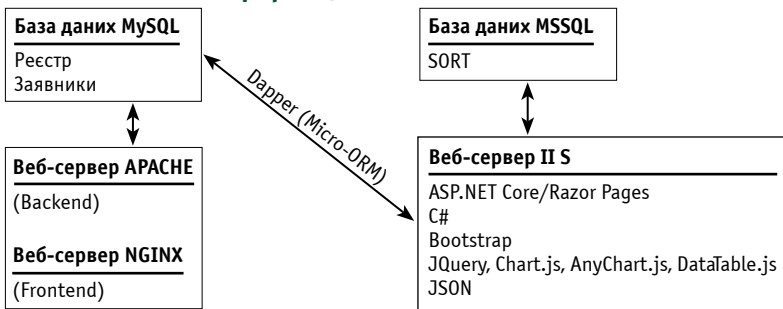
Parus – забезпечення функціонування програми для автоматизації бухгалтерського обліку Парус;

Ascod – сервер бази даних та ПЗ для документообігу Аскод;

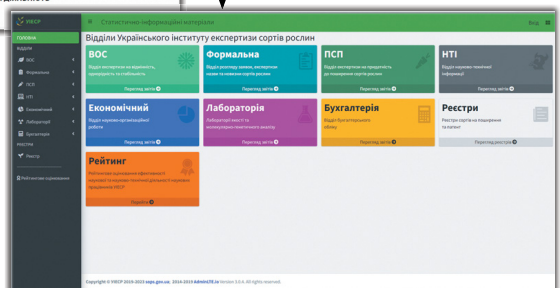
DataCamp – сервер аналітики R+RStudio та Веб-сервер Shiny;

Zabbix – система моніторингу та відслідковування статусів сервісів комп'ютерної мережі та її користувачів

Інформаційно-аналітична система УІЕСР

Сайт <https://sops.gov.ua>

Внутрішній портал <https://10.1.22.1:777>

Бюлетень «Охорона прав на сорти рослин»

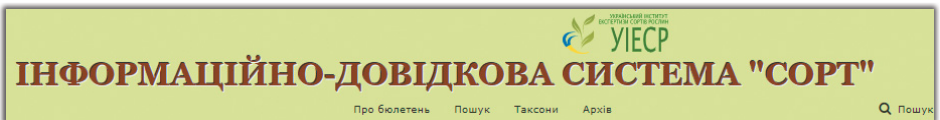
Бюлетень «Охорона прав на сорти рослин» видається на виконання Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» для організації офіційної інформаційної діяльності у сфері охорони прав на сорти рослин та реалізації міжнародних зобов'язань України, що впливають з її членства в Міжнародному союзі з охорони нових сортів рослин (UPOV).

Періодичність видання: 12 разів на рік.

Передплатний індекс: 86211.

Архів бюлетеня: <https://sops.gov.ua/bulet-en-arhiv-nericiv>

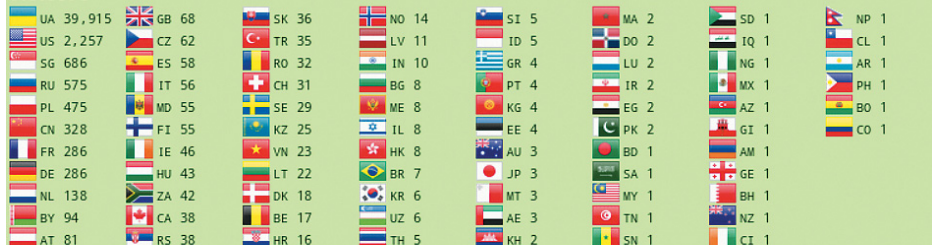
Український інститут експертизи сортів рослин презентував вебресурс – інформаційно-довідкова система «Сорт», яка забезпечує розширений пошук інформації про сорти рослин, включені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, результати яких було оприлюднено в офіційному виданні Компетентного органу – бюлетені «Охорона прав на сорти рослин».

Скріншот веб-інтерфейсу системи «СОРТ». Інтерфейс містить поля для фільтрації за номером заявки, ботаничним таксоном (українською, англійською, латинською), назвою сорту та списком сортів. Нижче наведено таблицю з результатами пошуку:

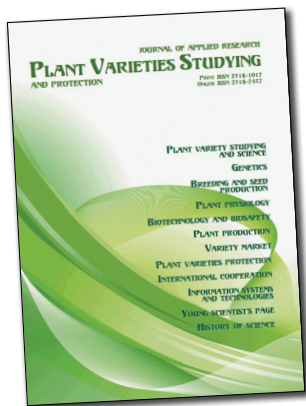
Номер заявки	Дата	Статус
Заявка № 03031006: Руїна	2020-02-25	PDF
Заявка № 12031004: Сиртуліна	2019-07-18	PDF 166
Заявка № 09031003: ВР 808	2019-10-27	PDF 226-227

Visitors

Pageviews: 230,213

Науково-практичний журнал «Plant Varieties Studying and Protection» (Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин)

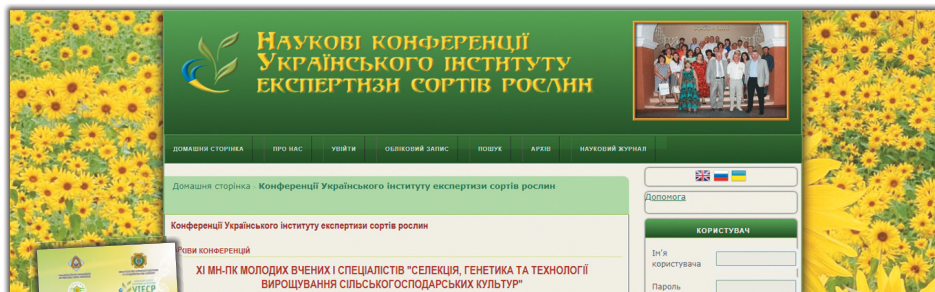
Науково-практичний журнал «Plant Varieties Studying and Protection» (Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин) засновано на виконання пункту 8 Заходів щодо виконання зобов'язань України за Міжнародною конвенцією по охороні нових сортів рослин, затверджених Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.11.2004 № 816-р та на підставі Установчого договору про заснування та діяльність друкованого заводу масової інформації.

Наказом МОН від 11 липня 2019 р. №975 науково-практичний журнал «Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин» (Plant Varieties Studying and Protection) включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»), в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за галузями науки: біологічні та сільськогосподарські. Код спеціальності – 091, 201.

Періодичність видання: чотири рази на рік. Передплатний індекс: 89273

Сайт журналу: <http://journal.sops.gov.ua/>

Матеріали конференцій Українського інституту експертизи сортів рослин розміщено на платформі «Наукова періодика України» за адресою: <http://confer.uisr.sops.gov.ua>

Електронний каталог науково-технічного фонду УІЕСР розміщено за адресою: <http://sops.irbis24.org/sops/ua070?C21COM=F&I21DBN=UA070&P21DBN=UA070&LNG=uk>, що дозволяє працювати в локальних обчислювальних мережах будь-якого типу без обмежень кількості користувачів.

УІЕСР внесено до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції.

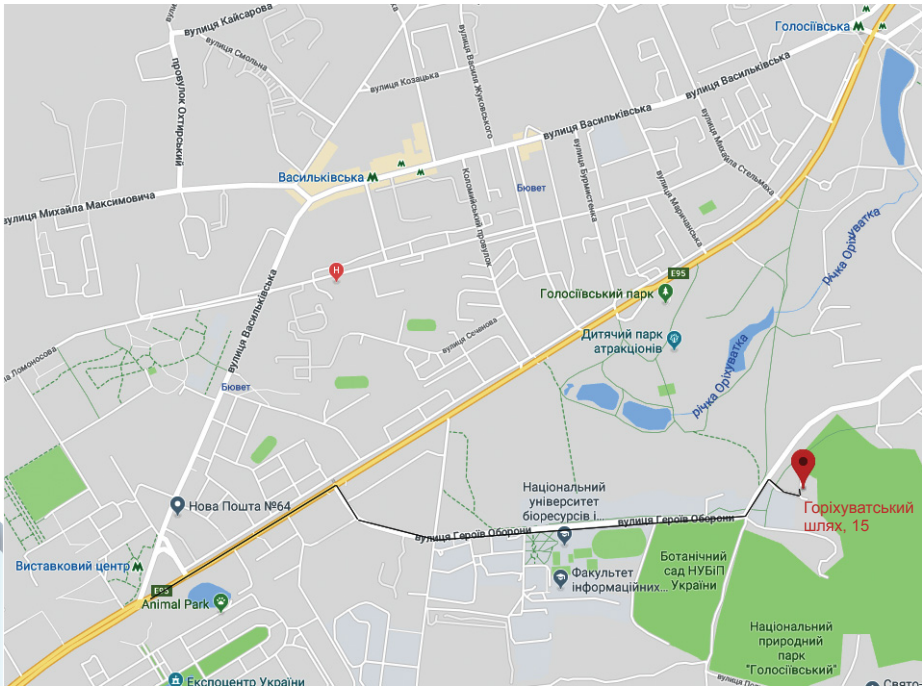
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ РОСЛИН

Понеділок – четвер: 9.00–18.00

П'ятниця: 9.00–16.45

Субота – неділя: вихідний

Доїхати до УІЕСР можна маршрутним таксі № 212
від зупинок станцій метро «Виставковий центр», «Либідська»
до зупинки «Перший корпус НУБіП»

вул. Горіхуватський шлях, 15
м. Київ-41, 03041, Україна,
Тел.: (044) 290 40 45
e-mail: sops@i.ua

15, Horikhuvatskyi shliakh str.
03041 Kyiv, Ukraine
Tel.: +380-44/ 290 40 45
e-mail: sops@i.ua